

Витяг з протоколу № 22
засідання кафедри педагогіки та психології
від 28.06.19 р.

Були присутні: доктор педагогічних наук, професор Волкова Н.П., доктор педагогічних наук, професор С.В. Сапожников, доктор педагогічних наук, доцент О.В. Лебідь, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри Батраченко І.Г.; кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри Бикова В.О.; кандидат педагогічних наук, доцент Олійник І.В.; кандидат наук з соціальних комунікацій, заступник завідувача кафедри Гаркуша І.В.; кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри Дніпрова О.А.; кандидат психологічних наук, доцент кафедри Н.В. Грисенко, кандидат психологічних наук, доцент кафедри О.І. Донець, доцент кафедри Л.Г. Бойко, кандидат психологічних наук, доцент М.В. Сурякова, секретар кафедри І.В. Ніколаєва.

На засідання запрошені: доктор педагогічних наук, професор О.О. Павленко, доктор педагогічних наук, професор О.О. Резван, доктор педагогічних наук, професор О.Б. Тарнапольський, доктор педагогічних наук, професор С.П. Кожушко.

Слухали: Звіти аспірантів Гамоліна Павла Володимировича, Іванової Олени Анатоліївни, Феднової Ірини Миколаївни, Карпової Марини Євгенівни, Різник Дарі Володимирівни про результати педагогічної практики.

Звіт аспіранта Гамоліна Павла Володимировича.

Під час проходження педагогічної практики всі завдання науково-методичного характеру було виконано у повному обсязі.

На першому етапі проходження практики відбулася співбесіда з керівником щодо визначення мети, завдань і змісту практики, успішно пройдено тестування на визначення рівня готовності до проходження педагогічної практики та здійснено самодіагностику готовності до творчої самореалізації в професійній діяльності.

Наступним кроком було ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу в закладі вищої освіти. Здійснено аналіз робочих програм та навчальних планів дисциплін. Ознайомився з основами науково-методичної та навчально-методичної роботи, елементами структурування і психологічно грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал, систематизації навчальних і виховних завдань; методами і прийомами постановки навчальних цілей і завдань, використання інтерактивних вправ, тестів тощо за темами і розділами курсу, викладу навчального матеріалу з використанням сучасних освітніх технологій.

Важливим етапом було вивчення нормативно-правових основ викладацької діяльності в системі вищої освіти, перегляд законодавчої бази організації вищої професійної освіти в Україні, основних положень, нормативних основ функціонування системи вищої освіти і вимог до документів, що регламентують діяльність закладу вищої освіти, кафедри та професорсько-викладацького складу; ознайомлення з посадовими інструкціями штатного персоналу кафедри, державними освітніми стандартами вищої освіти, робочим навчальним планом однієї з основних освітніх програм вищої освіти. Ознайомлення з порядком реалізації основних положень, вимог і документів, що регламентують діяльність ЗВО, кафедри, професорсько-викладацького складу щодо удосконалення навчально-виховної, методичної та науково-дослідницької діяльності у відповідності з діючими нормативними документами.

Із запропонованого переліку було обрано і виконано 1 індивідуальне завдання.

У ході практики відбулося ознайомлення з основами організації навчально-методичної роботи в закладі вищої освіти, з різними способами структурування і пред'явлення навчального матеріалу, порядком організації планування, ведення та забезпечення освітнього процесу з використанням інноваційних технологій навчання, способами активізації навчально-пізнавальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами і прийомами оцінки навчальної діяльності у ЗВО, зі специфікою взаємодії в системі «студент-викладач», з сучасними методами організації освітнього процесу, змістом та особливостями педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу, набуття досвіду підготовки та проведення навчальних занять, досвіду суб'єкт-суб'єктної взаємодії зі студентами та колегами. Засвоєння сучасних підходів до моделювання науково-педагогічної діяльності, основних вимог до теоретичної, практичної та методичної готовності викладача закладу вищої освіти, принципів, методів і форм організації навчально-педагогічного процесу. Аналіз 1 заняття викладача.

На другому етапі педагогічної практики було відвідано відкриті заняття інших аспірантів-практикантів та обговорено на засіданнях кафедри. Під час занять увагу було звернено на такі моменти: планування навчальних занять відповідно до навчального плану; забезпечення міждисциплінарних зв'язків курсу з іншими дисциплінами; ясність, логічність викладу змісту матеріалу; організація навчальної діяльності студентів, управління нею й оцінка її результатів; застосування основних методів об'єктивної діагностики знань студентів з предмету; володіння методикою проведення занять із застосуванням мультимедійних засобів навчання; розвиток інтересу та мотивації у студентів до навчання, рівень сформованості вміння постановки навчально-виховних цілей, вибору типу, виду заняття, використання різних форм організації, діагностики, контролю і оцінки ефективності навчальної діяльності.

Було підготовано плани-конспекти навчальних занять та здійснено їх методичне забезпечення з використанням інноваційних педагогічних методів та технологій. При підготовці розгорнутих конспектів було враховано основні моменти: зв'язки предмета з майбутньою професійною діяльністю; міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами; аналізу навчальної та методичної літератури й використання її для побудови власного викладу програмного матеріалу; основні методи й прийоми складання завдань, вправ, тестів із різних тем; можливості застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі.

Проведено заняття згідно встановленого графіку з дотриманням основних вимог: використання інноваційних освітніх технологій, методів та прийомів проведення лекційних та практичних занять; дотримання взаємозв'язку науково-дослідницького та навчального процесів при подачі навчального матеріалу, включаючи можливість послуговування власними науковими дослідженнями в якості засобу вдосконалення освітнього процесу; виконання ролі фасилітатора, створення творчої атмосфери під час проведення аудиторних занять; здійснення методичної роботи щодо проектування та організації навчального процесу; обговорення проведених занять, виявлення переваг та недоліків.

Під час проходження педагогічної практики було підготовано доповідь для участі в конференції за темою дослідження та опубліковано матеріали конференції відповідно до теми дослідження з дотриманням умов академічної доброчесності.

У ході практики було проведено експериментальне дослідження в студентській групі, здійснено розробку авторської методики відповідно до теми дослідження; представлення результатів дослідження.

Оформлено портфолію та підготовано комплект документів, що містять представлення освітніх, науково-дослідницьких та педагогічних досягнень.

На заключному етапі педагогічної практики здійснено самооцінку виконаної роботи.

Підготовлено звітну документацію про проходження педагогічної практики та розроблено пропозицій щодо активізації творчої та наукової активності студентів і викладачів, удосконалення системи самостійної навчальної роботи студентів, підвищення якості освіти. Звітні матеріали проходження педагогічної практики представлено на захисті.

ВИСТУПИЛИ:

Професор Волкова Н.П.

Під час проходження педагогічної практики аспірант Гамолін П.В. зарекомендував себе як висококваліфікований фахівець.

Він у повному обсязі відпрацював програмні питання, виконав усю роботу, пов'язану з індивідуальним планом-завданням. Проявив себе професійно грамотним, здатним самостійно вирішувати всі професійні питання.

Аспірантові притаманна ерудованість, наполегливість, відповідальність. Аналіз портфоліо дозволяє зробити висновок, що Гамолін П.В. постійно займається підвищенням професійного та особистісного рівнів, бере активну участь у науковій діяльності університету.

Під час педагогічної практики за спеціалізацією аспірант удосконалив психолого-педагогічні та фахові знання для здійснення педагогічного процесу, а також ряд педагогічних умінь: гностичних, пов'язаних з діагностикою якості і вмінь студентів, зі здійсненням аналізу лекційного та семінарського занять з предмету, самоаналізу педагогічної діяльності; проектних, що забезпечують планування навчальної роботи, розробку конспектів лекцій та планів семінарських занять, відповідних форм і методів навчання і виховання, освітніх технологій; організаторських, спрямованих на здійснення своєї власної педагогічної діяльності; комунікативних, пов'язаних з вербальним і невербальним спілкуванням зі студентами та колегами.

На високому науково-методичному рівні провів лекційні та семінарські заняття, які характеризуються емоційністю, насиченістю, високою теоретичною та практичною значущістю, з використанням різноманітних форм і методів навчання, різнорівневих завдань, інтерактивних методів навчання з впровадженням елементів тренінгу, рольових ігор, навчальних дискусій.

Аспірант проявив високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчості, досконало володіє ефективними формами, методами організації навчально-виховного процесу, забезпечує високу результативність.

На практиці зарекомендував себе в цілому позитивно, заслуговує на оцінку „відмінно”.

Звіт аспірантки Іванової Олени Анатоліївни.

Метою проходження педагогічної практики стало удосконалення загальних компетенцій для здійснення викладацької діяльності за основними освітніми програмами вищої освіти.

У ході проходження практики було виконано важливі завдання, а саме: формування, закріплення і розвиток навичок викладацької діяльності в закладах вищої освіти; набуття навичок розробки навчально-методичної документації для забезпечення навчального процесу в рамках реалізації дисципліни (модуля) навчального плану підготовки студентів; формування уявлень про специфіку навчально-виховної та методичної роботи в закладі вищої освіти.

Проходження педагогічної практики передбачало реалізацію трьох основних етапів.

На першому, підготовчому, етапі відповідно до програми практики та змісту індивідуального завдання було здійснено аналіз навчального плану, програм дисциплін, психолого-педагогічної літератури щодо питання організації навчання у закладі вищої освіти. Ознайомила з методиками підготовки і проведення лекційних, практичних, лабораторних занять,

консультацій, заліків, екзаменів, курсового проектування, вимогами до виконання кваліфікаційних робіт магістрів.

Під час другого етапу, експериментального, була присутня в якості спостерігача на кількох заняттях досвідчених педагогів. Здійснено аналіз занять з точки зору організації педагогічного процесу, особливостей взаємодії педагога і студентів, форми проведення заняття тощо.

Проведено лекційне заняття з навчальної дисципліни „Методи та організація наукових досліджень” на тему „Обробка, аналіз та інтерпретація отриманої інформації”.

З цієї ж дисципліни було підготовано та проведено семінарське заняття на тему „Загальна схема наукового дослідження”

На третьому, заключному, етапі було оформлено звіт з педагогічної практики відповідно до означених у програмі вимог.

У процесі педагогічної практики було осмислено основні закономірності й принципи навчання і виховання, удосконалено володіння професійними вміннями та навичками, досвідом практичної діяльності, усвідомлено фундаментальні науково-теоретичні основи діяльності викладача.

До основних навичок, які виявилися ключовими під час проходження практики, віднесено постановку цілей заняття; вибір і реалізація методів навчання і виховання; розрахунок часу; організації навчальної діяльності студентів.

Під час проходження педагогічної практики на кафедрі педагогіки та психології було здійснено вивчення структури та особливостей роботи освітнього закладу (університет імені Альфреда Нобеля), зміст посадових інструкцій науково-педагогічних працівників, документацію, що регламентує навчальну, виховну та методичну роботу кафедри.

Ознайомилися з інформаційно-освітнім середовищем закладу вищої освіти, персональною сторінкою кафедри на офіційному веб-сайті.

Звернули увагу на особливості проведення різних форм навчально-виховної та методичної роботи кафедри.

У процесі проходження педагогічної практики опанували основами науково-методичної та навчально-методичної роботи; навичками структурування і психологічно грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал; систематизації навчальних і виховних завдань; методами і прийомами складання задач, вправ, тестів з різних тем, усного та письмового викладу предметного матеріалу; різноманітними освітніми технологіями.

У ході практичної діяльності з ведення навчальних занять сформовані вміння постановки навчально-виховних цілей, вибору типу, виду заняття, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів; діагностики, контролю і оцінки ефективності навчальної діяльності.

Під час відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, ознайомилися з різними способами структурування і подачі навчального

матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами і прийомами оцінки навчальної діяльності у вищій школі, зі специфікою взаємодії в системі «студент-викладач».

Було здійснено відвідування і аналіз занять досвідчених викладачів, що забезпечують реалізацію сучасних методів навчання, і розробку планів занять і комплекту дидактичних матеріалів.

У процесі підготовки заняття було здійснено збір та структурування інформації за темою заняття, підготовку дидактичних матеріалів: конспекту, презентації, роздаткових матеріалів до заняття, комплекту питань і завдань з урахуванням раціонального поєднання методів і засобів навчання, здатних забезпечити високий рівень інтерактивності заняття.

ВИСТУПИЛИ:

Професор Н.П. Волкова. Вона відзначила, що аспірантка Іванова О.А. виконала на високому рівні всі завдання, передбачені програмою практики. У повному обсязі виконала всі елементи індивідуального завдання відповідно до робочого графіку практики. Навчальні заняття аспіранткою було проведено на високому науково-методичному рівні з використанням інтерактивних технологій, активних методів та форм проведення занять. Аспірантка володіє різноманітними навичками і прийомами виконання практичних фахових завдань. Усі звітні документи було подано у повному обсязі.

Професор С.П. Кожушко. Аспірантка Іванова О.А. під час проходження педагогічної практики ознайомила з організацією навчально-виховного процесу в ЗВО, вивчила досвід науково-педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу кафедри педагогіки та психології в ході відвідування навчальних занять з наукової дисципліни і суміжних наук в рамках напряму підготовки в аспірантурі. Ознайомила з державним освітнім стандартом і робочим навчальним планом по одній з основних освітніх програм; у повному обсязі засвоїла організаційні форми і методи навчання у вищому навчальному закладі на прикладі діяльності кафедри.

Під час проходження практики аспірантка отримала практичні навички навчально-методичної роботи у вищій школі, підготовки навчального матеріалу з необхідної тематики до лекції або семінарського заняття, навички організації та проведення занять з використанням сучасних технологій навчання. Брала активну участь в організації та проведенні профорієнтаційної роботи зі школярами (професійні канікули для абітурієнтів). У аспірантки сформовані вміння адекватно формулювати цілі і завдання педагогічної діяльності, обирати педагогічні прийоми відповідно до форм організації педагогічного процесу, складати плани-конспекти занять, використовувати фонди оціночних засобів, організовувати самостійну роботу студентів, застосовувати колективні і індивідуальні форми роботи зі студентами.

У практикантки Іванової О.А. належним чином сформовані організаційно-педагогічні навички, навички педагогічної оцінки, самооцінки, саморефлексії, навички планування педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, навички структурування і психологічно грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал. Аспіранткою було виконано весь запланований обсяг роботи на високому рівні відповідно до програми практики, проявлено самостійність, творчий підхід і відповідну професійну підготовку, доведено володіння теоретичними знаннями і практичними навичками. Звітна документація оформлена відповідно до вимог та у визначений термін.

Аспірантка Іванова О.А. заслуговує на оцінку «відмінно».

Звіт аспірантки Феднової Ірини Миколаївни.

Забезпечення високоякісної професійної підготовки науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах можливе за умови синтезу теоретичної та практичної складових, що є підґрунтям становлення особистості фахівця – майбутнього викладача закладу вищої освіти. Особлива роль у даному контексті належить педагогічній практиці.

Метою практики було оволодіння сучасними методами, формами та засобами навчання, формування на базі одержаних у закладі вищої освіти знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних завдань в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби в систематичному оновленні своїх знань та творчого їх застосовування в практичній діяльності.

Під час проходження практики керувалася такими документами:

- Закон України від 01.07.2014 №1556-VII «Про вищу освіту» (зі змінами і доповненнями);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»;
- «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти»;
- «Положення про організацію освітнього процесу», ухвалене рішенням Вченої ради Університету імені Альфреда Нобеля від 26.05.2016 р.
- «Положення про аспірантуру Університету імені Альфреда Нобеля»;
- Нормативно-правові документи, що регламентують освітній процес аспірантів Університету імені Альфреда Нобеля.

Основні завдання педагогічної практики, що покликані забезпечити її зміст та організацію, полягали :

- формуванні технологічних умінь, пов'язаних з педагогічною діяльністю, у тому числі функцій проектування, конструювання, та організації

навчального процесу у ЗВО на основі компетентнісного підходу з урахуванням положень діяльнійсної педагогіки;

- поглибленні знань у сучасному закладі вищої освіти, механізми його функціонування, особливості протікання навчально-виховного процесу;

- удосконаленні навичок реалізації професійних освітніх програм та навчальних планів у процесі педагогічної діяльності в умовах педагогічного процесу в освітньому закладі;

- відшліфуванні умінь щодо розробки та використання освітніх технологій, вибору оптимальної стратегії викладача в залежності від освітніх можливостей і рівня підготовки студентів;

- самостійному виявленні взаємозв'язків науково-дослідного на навчального процесів в освітньому середовищі;

- можливості використання результатів власної наукової роботи в якості засобу удосконалення освітнього процесу;

- формуванні професійно-педагогічного мислення на основі гуманістичної системи цінностей;

- оволодінні гностичними, проектувальними, конструктивними, організаційними та комунікативними функціями;

- набутті власного досвіду викладацької діяльності.

У ході педагогічної практики було здійснено такі види професійної діяльності: аналіз, систематизація та узагальнення результатів наукових досліджень шляхом застосування комплексу дослідницьких методів при вирішенні конкретних науково-дослідницьких завдань; проектування, організація, реалізація та оцінка результатів наукового дослідження з використанням сучасних методів; проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри.

Під час проходження педагогічної практики було проведено відкрите лекційне та семінарське заняття. Було чітко сформульовано мету, завдання та план занять, регламентовано час їх проведення. У цілому заняття пройшли успішно відповідно до робочої програми дисциплін. В цілому, заняття пройшло успішно, відповідно до робочої програми дисципліни.

Була запропонована чітка структура ходу занять, завдяки заздалегідь підготовленому плану роботи матеріал викладався логічно і зрозуміло для студентів. Побудова заняття відповідала його змісту і поставленій меті. Був налагоджений контакт зі студентами. До недоліків планування заняття можна віднести неправильно розрахований час на виконання індивідуальних завдань: потрібно було скоротити вступну частину і виділити більше часу на самостійну роботу студентів, щоб всі встигли виконати роботу у відведений час.

Структурування навчального матеріалу дозволило спростити організацію навчального процесу, як для себе, так і для студентів, спроектувати заняття в більш доступній формі, мотивувати студентів до самостійної пізнавальної діяльності.

На першому етапі було проведено системно-структурний аналіз навчального матеріалу дисципліни, розподіл його на розділи (модулі) і вибір способу вивчення - лінійний (перехід до наступного розділу після освоєння попереднього) та концентричний (поетапний виклад нового матеріалу з періодичним поверненням до пройденого). Останній спосіб використовувався нами частіше у ході практики, оскільки він дозволяв встановити взаємозв'язок між окремими розділами дисципліни і формував у студентів здатність до аналізу.

Наступним кроком було проектування окремих тем і занять.

Типова структура включала наступні елементи:

- вступ, який представляє собою план навчального заняття, короткий виклад змісту основних розділів з мотивованими переходами між ними;
- основна частина, в якій власне була представлена нова інформація;
- висновок, що містив висновки за темою заняття і повторення основних його тез для закріплення інформації.

Невід'ємною складовою педагогічної практики стала дослідницька діяльність у межах дисертаційного дослідження. Так, під час проходження педагогічної практики на базі освітніх закладів: Комунального закладу освіти «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №315» Дніпровської міської ради; Комунального закладу освіти «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №358» Дніпровської міської ради; Комунального закладу освіти «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №395» Дніпровської міської ради; Комунального закладу освіти «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №397» Дніпровської міської ради було проведено експериментальне дослідження.

Упевнені, що впровадження елементів дослідження жодним чином не знизить якості методичної та освітньо-виховної роботи закладів, натомість може стати корисним для взаємодії ЗВО «Університет імені Альфреда Нобеля», як наукової установи та ЗДО як платформи для реалізації наукового експерименту.

У другому (експериментальному) розділі представлено дослідження організаційно-методичних умов розвитку готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності з батьками у системі методичної роботи ЗДО.

Під час проходження педагогічної практики було подано загальну характеристику організаційно-методичних умов розвитку готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності з батьками у системі методичної роботи ЗДО; представлено процес упровадження організаційно-методичних умов розвитку готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності з батьками у систему методичної роботи ЗДО; здійснено аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи.

У ході дослідження передбачаємо отримати результати ефективності означених організаційно-методичних умов як такі, що сприяють розвитку

готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності з батьками у систему методичної роботи ЗДО.

Професор Волкова Н.П. У ході проходження педагогічної практики аспірантка Феднова І.М. продемонструвала зв'язок теоретичних знань з великим творчим потенціалом. Здатна самостійно розробити нову ідею, серію оригінальних, методично ефективних за результатами занять та інших видів діяльності.

Під час проведення занять аспірантці добре вдаються імпровізації. Легко і швидко знаходить правильні рішення нестандартних педагогічних ситуацій. Здатна розробити нові методи, прийоми тощо. Постійно прагне до творчого пошуку, професіоналізму. Добре розвинута педагогічна рефлексія. Володіє яскраво вираженим стилем педагогічної діяльності.

Усі завдання педагогічної практики аспіранткою виконано у повному обсязі.

Професор Сапожников С.В. Аспірантка у повному обсязі, самостійно виконала індивідуальний план проходження практики; досконало володіє теоретичними знаннями та може їх застосовувати на практиці під час викладання навчальних дисциплін; наполегливо та сумлінно виконувала завдання практики; самостійно та правильно розробляла та оформлювала навчально-методичні та дидактичні матеріали; дотримувалася правил внутрішнього розпорядку.

У ході практики аспіранткою було дотримано методичні рекомендації щодо оформлення та ведення звітної документації практики, систематичне та правильне заповнення щоденника практики. Здійснена своєчасна підготовка звіту про роботу, яку виконано під час практики.

Під час звіту про проходження педагогічної практики аспірантка продемонструвала всебічні, глибокі знання щодо нормативної бази, вільно відповідала на всі питання, пов'язані з підготовкою навчально-методичних та дидактичних матеріалів, методики та форм проведення різних видів навчальних занять.

Звіт аспірантки Карпової Марина Євгенівни.

Метою практики стало: оволодіння основами науково-методичної та навчально-методичної роботи викладача ЗВО; формування вмінь виконання проєктувальних, конструктивних, організаційних, комунікативних, виховних, педагогічних та науково-дослідницьких функцій; закріплення психолого-педагогічних знань у сфері професійної педагогіки та набуття навичок креативного підходу до науково-педагогічних та дослідницьких знань. Реалізація завдань практики відбувалась шляхом двотижневої роботи в International Business School Університету імені Альфреда Нобеля. У процесі практики були вирішені такі завдання: предметне ознайомлення зі специфічними особливостями педагогічної діяльності викладача ЗВО; вивчення

структури ЗВО, організації освітнього процесу; вивчення навчально-методичної літератури, програмного забезпечення з рекомендованих дисциплін навчального плану; упровадження наукових наробок в межах дисертаційного дослідження в практику.

Під час практики набула досвіду проведення лекційних та практичних занять, оформлення документації; оволоділа навичками роботи зі студентською аудиторією; навчилася систематизувати отримані педагогічні знання з метою подальшого особистого розвитку та подальшого впровадження в педагогічній діяльності.

ВИСТУПИЛИ:

Професор Волкова Н.П. Аспірантка під час проходження практики успішно провела чотири лекційні заняття, 11 практичних занять та одне відкрите заняття зі студентами 1-2 курсів, які навчаються за спеціальністю «Управління медичними закладами». На високому рівні вона володіє матеріалом, який викладає. Заняття викладача відрізнялись емоційністю, насиченістю, створенням сприятливої атмосфери у студентському колективі. М. Карпова використовує різноманітні методи та форми навчання; прекрасно володіє англійською мовою, якою презентує навчальний матеріал. Особливу увагу приділяла цілеспрямованому і опосередкованому стимулюванню зусиль студентів щодо розвитку готовності до командної взаємодії.

М. Карпова відрізняється ерудицією, працьовитістю, відповідальністю, активно займається науковою діяльністю. Заслуговує на оцінку «відмінно».

Професор Сапожников С.В. Був присутнім на трьох заняттях, які проводила М. Карпова. Вважаю, що вона володіє високим рівнем професійної, викладацької компетентності. Вразили наукові знахідки аспірантки щодо формування готовності до роботи в команді. Заслуговує на оцінку «відмінно».

Звіт аспірантки Різник Дар'ї Володимирівни.

Зміст педагогічної практики у ЗВО (університет імені Альфреда Нобеля) полягав у тому, що:

– ознайомила: з умовами функціонування закладу вищої освіти; зі статутом закладу вищої освіти, з планами навчальної та виховної роботи; з умовами праці та правилами внутрішнього розпорядку закладу; навчилася встановлювати ділові контакти з колегами по роботі;

– розширила і поглибила науково-теоретичні знання з педагогіки, методики викладання фахових дисциплін у процесі реалізації освітньої діяльності у ЗВО;

– навчилася: досліджувати рівні розвитку груп; висувати єдині педагогічні вимоги до всіх студентів; встановлювати педагогічно правильні відносини із здобувачами вищої освіти;

- засвоїла інноваційні педагогічні технології організації освітнього процесу;
- набула досвіду планування навчальних занять у закладах вищої освіти, а також практики їх проведення, тайм-менеджменту викладача ЗВО;
- виробила уміння і навички самостійної роботи з навчально-методичними матеріалами в процесі підготовки навчальних занять;
- навчилася педагогічно доцільно застосовувати методи і прийоми навчання та виховання студентів; розвинула вміння вибирати найбільш ефективні методи і прийоми колективної та індивідуальної роботи зі здобувачами вищої освіти; включати кожного в колективну діяльність;
- розвинула творчі здібності при організації і проведенні різних видів занять на кафедрі інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи (лекційні, семінарські заняття, позааудиторні заходи);
- виявляла сформоване відповідальне ставлення до здійснення педагогічної діяльності в ЗВО;
- удосконалила власну педагогічну майстерність: ведення педагогічного щоденника, оволодіння методиками і технологіями особистісної та колективної творчої діяльності, оволодіння сучасними навчальними технологіями, зокрема інтерактивними та інформаційними;
- навчилася самоаналізу власної діяльності;
- засвоїла особливості організації роботи закладу освіти;
- набула досвіду використання ефективних форм взаємодії у педагогічному колективі.

Кінцевим результатом педагогічної практики постав розвиток професійних компетентностей майбутнього викладача, його загальнолюдських і професійних рис і якостей, удосконалення комунікативних умінь та навичок.

У ході практики засвоїла основи законодавства щодо організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, правила техніки безпеки та поведінки в межах університету імені Альфреда Нобеля та поза ним, та щодо відповідальності викладача за здоров'я і життя студентів; нормативно-правове забезпечення професійної діяльності викладача закладу вищої освіти, його права і обов'язки; особливості студентського колективу, алгоритм складання психолого-педагогічної характеристики студентського колективу; закони і традиції навчального закладу, режимні моменти; методи та форми організації навчальної та дозвіллевої діяльності здобувачів вищої освіти в умовах закладу вищої освіти; методи та форми організації освітнього процесу з педагогіки, психології та соціальної роботи; алгоритм використання сучасних освітніх технологій у процесі навчання психолого-педагогічних дисциплін; способи узагальнення й оформлення результатів дослідницького пошуку; шляхи вдосконалення майстерності викладача і способи самовдосконалення.

Дана практика дозволила навчитися керуватися у педагогічній діяльності законодавчими документами, що визначають зміст освіти; проектувати,

конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність; планувати її; аналізувати та оцінювати потреби здобувачів вищої освіти у педагогічній підтримці; аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її для вдосконалення соціальної взаємодії; застосовувати методи науково-педагогічного дослідження явищ і процесів в освітньому середовищі закладу вищої освіти; використовувати методики вивчення студентів (творчі уподобання, особистісні якості, потреби, інтереси і побажання молоді); аналізувати стан і перспективи розвитку освітньої роботи в студентському колективі; здійснювати моніторинг особистісного розвитку студентів, у тому числі розвитку академічного рівня здобувачів; створювати і підтримувати сприятливе для спілкування і взаємодії середовище, що допомагає досягненню мети; складати план навчально-виховної роботи, плани навчальних занять у закладі вищої освіти; встановлювати педагогічно правильні стосунки зі студентами; усвідомлювати й аналізувати досвід своєї педагогічної діяльності; застосовувати інформаційні технології у педагогічній діяльності. Педагогічна практика сприяла розвитку таких компетентностей:

- спеціалізовано-професійних: готовності використовувати нормативні правові документи у своїй діяльності; володінню основами мовленнєвої професійної культури; посиленню інтересу до викладацької діяльності на основі розуміння цілісної наукової картини соціальної і педагогічної діяльності; здатності розвивати нове педагогічне мислення; здатності до діалогічного спілкування; здатності до застосування навичок написання звіту про здійснену роботу та про реалізацію програми саморозвитку особистості; здатності до самонавчання і вдосконалення професійних знань і умінь; здатності творчо вирішувати соціальні й професійні завдання; здатності розвивати у собі професійно значущі якості особистості викладача (загальнолюдські, вольові, професійні);

- загально-професійних: усвідомленню соціальної значущості своєї майбутньої професії, володінню мотивацією до здійснення професійної діяльності; здатності використовувати систематизовані теоретичні і практичні знання гуманітарних та соціальних наук при вирішенні соціальних і професійних завдань; здатності нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності; готовності до педагогічної взаємодії зі студентами і колегами; володінню культурою мислення, здатності до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети, до вибору шляхів її досягнення;

- інструментальних: здатності до письмової й усної комунікації рідною мовою; готовності використовувати основні методи та засоби здобуття, зберігання, переробки інформації, готовності працювати з інформаційними технологіями як засобами управління інформацією; здатності працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах; навичок управління інформацією; дослідницьких навичок;

- загальнонаукових: готовності до використання базових уявлень про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей;

- соціально-особистісних: здатності сприймати значення культури як форми людського існування і керуватися у своїй діяльності базовими культурними цінностями, сучасними принципами толерантності, діалогу та співпраці; готовності до взаємодії з колегами, до роботи в колективі; здатності розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства, креативності, здатності до системного мислення; адаптивності і комунікабельності; толерантності.

У процесі педагогічної практики сформувався комплекс психолого-педагогічних умінь.

1. Конструктивні уміння, що полягають у вмінні визначати конкретні навчально-виховні завдання з урахуванням вікових психолого-фізіологічних та індивідуальних особливостей студентів і соціально-психологічних особливостей колективу; спостерігати, аналізувати і планувати освітній процес в дидактичних, психологічних аспектах; обґрунтовано обирати ефективні форми, засоби і методи навчання та виховання, визначати рівень вихованості та розвитку здобувачів вищої освіти; здійснювати колективну й індивідуальну освітню роботу в студентському колективі; вивчати функціональні обов'язки викладача закладу вищої освіти, здійснювати самоаналіз, самооцінку і коригування власної діяльності; обґрунтовано відбирати, конструювати і застосовувати різні методи, прийоми і форми організації освіти адекватно поставленим завданням, виявляти причини невідповідності результатам; складати конспекти, проектувати ситуації, проводити методичний аналіз педагогічної діяльності; складати плани-конспекти основних видів занять з педагогіки, психології та соціальної роботи.

2. Комунікативні вміння, виявилися в умінні використовувати різноманітні форми і методи педагогічного спілкування зі студентами та колегами у різних життєвих ситуаціях; будувати ділові та особисті стосунки з усіма особами, що беруть участь в освітньому процесі; розвивати здатність до педагогічної рефлексії; висловлювати і обґрунтовувати свою позицію.

3. Організаторські вміння організувати і провести лекційні, семінарські та практичні заняття, позааудиторні заходи в академічній групі; організувати освітній процес здобувачів.

4. Дослідницькі вміння, що проявилися у здатності вивчати особистість і колективу в цілому з метою діагностики і проектування крос-культурної професійної взаємодії засобами проектних технологій; вивчати плани роботи викладача закладу вищої освіти, навчальні плани та освітні програми та методики їх укладання, електронні журнали обліку академічної успішності студентів, вимоги до їх ведення; вивчати передовий педагогічний досвід: нові педагогічні системи, нові форми освітньої роботи, сучасні технології навчання і

виховання, альтернативні, варіативні та авторські програми і підручники; вивчати психологічні аспекти навчально-виховної діяльності (врахування вікових і індивідуальних особливостей студентів, особливостей пізнавальної діяльності здобувачів; мотивації навчання та участі студентів у організації студентського самоврядування та дозвіллевої діяльності, особливості спілкування в академічному колективі); збирати матеріали за темою дисертаційної роботи, накопичення емпіричного матеріалу; аналізувати науково-методичну і навчальну літературу з метою її використання в своїй викладацькій діяльності.

ВИСТУПИЛИ:

Професор Волкова Н.П. Процес проходження педагогічної практики аспіранткою Різник Д.В. можна вважати ефективним, про що свідчить достатньо високий рівень професійного розвитку особистості майбутнього викладача.

Показниками успішного проходження практики можна вважати комплекс компетентностей, які опанувала здобувач: спеціалізовано-професійних, загально-професійних, інструментальних, загальнонаукових, соціально-особистісних та психолого-педагогічних умінь (конструктивних, комунікативних, організаційних, дослідницьких), рівень сформованості яких виявився в: 1) якості ведення щоденника педагогічних спостережень; 2) якості виконання планів-конспектів занять з педагогіки, психології та соціальної роботи; 3) якості виконання індивідуального дослідницького завдання; 4) якості підготовки звіту за підсумками педагогічної практики; 5) якості захисту аспіранткою результатів педагогічної практики.

Усі завдання, передбачені програмою практики виконано у повному обсязі.

Професор Сапожников С.В. Аспіранткою повністю виконано всі завдання педагогічної практики. Рівень проходження практики можна охарактеризувати як творчо-репродуктивний. Різник Д.В. творчо опрацьовувала готові розробки з урахуванням віку та індивідуальних особливостей конкретної групи, студентів, певних умов і програмових завдань. Трансформувала чужий педагогічний досвід у відповідності зі своїми особливостями. Виявляла прагнення до пошуку нових оригінальних і нестандартних форм, методів, прийомів і засобів педагогічної діяльності. Здатна із незначною допомогою розробляти нову ідею, проводити оригінальне заняття, організовувати певний вид діяльності.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити звіти про результати виконання завдань педагогічної практики аспірантів другого року навчання Гамоліна Павла Володимировича, Іванової Олени Анатоліївни, Карпової Марина Євгенівни, Феднової Ірини Миколаївни, Різник Дар'ї Володимирівни.

2. Зарахувати результати педагогічної практики аспірантам спеціальності
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) з оцінкою:

Гамолін Павло Володимирович – 95 балів;

Іванова Олена Анатоліївна – 98 балів;

Феднова Ірина Миколаївна – 100 балів;

Карпова Марина Євгенівна – 95 балів.

Різник Дар'я Володимирівна – 90 балів.

Зав. каф. педагогіки та психології

Н.П. Волкова

Секретар

І.В. Ніколаєва